

Protokoll

Datum

2019-10-23

Sida 1/11

Malin Setzer
Vätternvårdsförbundet
Tel 010-223 63 61
malin.setzer@lansstyrelsen.se

Protokoll vid Vätternvårdsförbundets Samförvaltning Fiske 2019-10-23, kl 10.00 –16.30, Östanbäck

1. Mötets öppnande

Ordförande Annica Magnusson förklarade mötet öppnat.

2. Upprop

Presentation av samtliga mötesdeltagare.

3. Förslag till dagordning

Eftersom Malin inte fått in några specifika frågeställningar gällande signalkräftan utgår informationspunkt 17. Uppstod diskussion om detta med slutsatsen att punkten förbereds och tas vid nästa möte istället.

4. Val av justeringsperson

Anders Rockler föreslogs som justeringsperson.

Anders Rockler valdes till justeringsperson.

5. Föregående protokoll

2019-05-23, justerat och utlagt på hemsidan och bifogat till utskickade möteshandlingar. Hängande frågor från protokollet:

- Bestämdes på förra mötet att samla information och frågeställningar om signalkräfta till detta möte och titta närmare på det med en egen punkt på dagordning. Fanns med på dagens förslag till dagordning men skjuts på till nästa möte.

- Lekfiskräkning harr – rapporten har inte kommit ännu, visar resultatet vid nästa möte.
- Demonstration av Fiskekartan.se – skulle visat filmen men tekniken var inte med oss. Länk finns i protokollet, titta på den idag i mån av tid.
- Regelgruppen, nygammal skrivelse rörande utmärkning av redskap skulle tagits fram till detta mötet. Dock har HaV i sin priolista från beredningsgruppen för stora sjöarna tagit med den skrivelsen som skickats in tidigare varför det verkar överflödigt att skicka in den på nytt.
- Ledamot för turismen, nya ledamoten Åse är här idag. Vi behöver även ordna en suppleant när Åse inte kan delta.
- Under övriga frågor på föregående möte uppkom frågan om hur många licensierade yrkesfiskare det finns idag och om man kan dela på en licens. Svar kunde inte ges vid mötet men finns med i protokollet. Svaret delgavs även på detta möte, att idag är det 19 st yrkesfiskare. Man kan inte ha delad licens men delad dispens. Ett sådant fall i Vättern.

6. Informationspunkt: Brukarorganisationerna rapporterar

- **Sportfiskarna:** Utläggning av lekgrus i Motala ström för att få tillbaka lekande harr där, drivs av Motala flugfiskare, film från utläggningen visades.
- **Yrkesfisket:**
  - Bra resultat i kräftfisket. Sikprojektet, kurs i rökning och förädling av just sik, leder förhoppningsvis till att fisket kan breddas till fler arter och produkter. Lakeprojektet, resultat från provfisket för att se hur beståndet ser ut och hur det kan nyttjas för att höja lakens status. Projektet förlängt med 1 år för att få mer data.
  - Fortsatt diskussion kring siken och dioxinproblematiken mellan Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Länsstyrelsen, IVL och Yrkesfisket.
  - Uppfattning finns att sikbeståndet blir allt mer småvuxet.
- **Fiskevattenägarna:**
  - Skarvfrågan är het.
  - Det fria handredskapsfisket, jobbar för att få till en slags fiskevårdsavgift. Frågan har varit uppe tidigare.

- **Fritidsfisket:** Inte mycket på gång, de vanliga heta frågorna rörande signalkräfta och lax. Tråkigt med Klarälvsaxen nu, Gullspångslaxen är betydligt bättre med sin bättre tillväxt. Bättre alternativ till Klarälvsax vore Östersjöax. Malin påtalar att vi under förra mötet gick igenom en del frågeställningar kring lax, se protokoll från föregående möte, och att det finns mycket information att läsa om lax på Vattern.org.
- **Fisketurism:** Fantastisk säsong, mkt kunder och bra fiske. Dock dåligt med lax, bra med öring och röding.
- **Turism:** Åse är med för första gången. Vättern med som en av de 20 vackraste platserna i Europa enligt CNN, bla Uppgräna lyftes fram. Nationellt ökar 6% gästnätter inom turismen, turister från USA ökar, även "hemester" ökar (fler som semesterar på hemmaplan). Ökande fråga kring hållbar turism, överturism kan verka negativt i längden om slitaget blir för stort. Finns projekt i Östergötland som jobbar för hållbar turism. Idag finns tyvärr inget riktigt nätverk för turismen kring Vättern, flera mindre projekt har drivits men inte resulterat i något mer långsiktigt. Malin påtalar att Leader Vättern driver ett projekt som undersöker förutsättningarna för en mera långsiktig organisation för turismensamverkan runt Vättern.

7. Informationspunkt: Nytt från Länsstyrelserna

- Leaderprojektet [Kompletterande fiskundersökningar i Vättern](#), gemensamt för Länsstyrelserna runt Vättern. Länsstyrelsen i Östergötland äger projektet, utförare är Länsstyrelsen i Jönköping i samverkan med SLU. Projektet består av åtta delmoment. Bland annat nätprovfiske i utsjön, normalt 3-årsintervall men pga. nedgången i trenden för Röding gjordes det även 2019. Biologiska mångfaldsfisken ett annat delmoment som genomförs nästa år.
- Rödinglekprovfiske pågår just nu. År 3 av 3. Information finns på vattern.org och resultaten kommer när det finns sammanställt.
- Fisketillsyn: fortsätter enligt plan, varit några regelöverträdelser på Tängan under sommaren vid rödingfiske. Fortsatt samarbete med polisen och skattemyndigheten.

- Dioxiner i sik: Jordbruksverket anordnade ett möte mellan Livsmedelsverket, Lst, IVL, Jordbruksverket och Livsmedelsverket, ingen direkt lösning i frågan, branschriktlinjer ska tas fram, diskussionerna fortsätter.
- Remissvar Förslag till ändringar i föreskrifter samt nya bestämmelser avseende hantering av signalkräfta.
- Remissvar Riksintresse yrkesfisket.
- Svampangrepp på öring vid den här tiden på året, det förekommer tidigare nu och därmed gått ut med en uppmaning via hemsidan till allmänheten att rapportera in observationer till Länsstyrelsen.
- Finns uppdaterad information kring fiskeregler och lax på Vätternvårdsförbundets hemsida.
- Restaureringsarbetet rullar på, nya objekt på gång i Habo/Jönköping.
- Öringen & Rödingens dag på söndag.
- Licenser och dispenser: Ett övertagande, Petter Jakobsson har tagit över Stefan Petterssons licens. Dessutom en ny licensansökan inkommen.

8. Informationspunkt: **Nytt från Havs- och Vattenmyndigheten**

- Nationella beredningsgrupperna igång, haft möte för stora sjöarna. Prioriteringslista för 2020 finns, däribland skrivelser från Vättern.
- Arbetar med ett regeringsuppdrag gällande återköp av ålfiskerättigheter, gäller inte Vättern utan främst kusten.
- Föreskrifterna signalkräfta, behandlar inkommande remissvar nu och ett beslut kommer under hösten. Mkt Vätternfokus kring begränsning i allmänhetens fiske, det generella minimimåttet samt fångstmängden. Omfattande underlag ligger till grund för förslagen i hanteringsprogrammet. Många frågor från Fritidsfisket, varför minimimått på en invasiv art? Svar: Syftet att begränsa spridningen av småkräftor till andra vatten. Möjlighet att få dispens från minimimåttet om syftet är att minska beståndet? Svar: ja det är möjligt och ska förtydligas hur dispens kan sökas.

9. Informationspunkt: Nytt från SLU

- Nätprovfiske Vättern 2019. Ingen påvisbar förändring för rödingen, dock lägre medelvikt, färre stora fiskar >65 cm, blir intressant att jämföra med lekprovfiskedata. Laken ökat fram till 2017 men nu en minskning 2019. Behöver ytterligare analys för att öka säkerheten i datasetet. En signifikant minskning i Tängan och Lakaskär, dock är laken temperaturkänslig vilket kan påverka resultatet.
- Ekointegreringen 2018: Både siklöja och nors verkar haft starka rekryteringar, äldre nors har dock inte ökat vilket kan antyda hög predation och att arten är ett viktigt byte. Storspigg varierar, dock osäker metod, indikationer från flera håll om stort bestånd just nu.
- Vad gäller signalkräfta, tydligt att fisketrycket ger effekt på storleksammansättningen på Tängan och Flisen, få kräftor över måttet.
- På gång för 2020:
  - Förbättra akustikmodell för stor fisk inom ekointegreringen.
  - Ev fler kräftlokaler i södra Vättern inom ramen för SLU:s årliga kräftprovfiske.
  - Nätprovfiske i Vättern även 2020.

10. Informationspunkt: Nytt från kommunerna

- Karlsborgs kommun:
  - Förstudie för fiskväg i Forsvik på gång.
- Habo kommun:
  - Åtgärder genom trafikverket vid vägpassager.
  - Skolbäcken med Sportfiskarna.
  - Habo kvarn, ansökan och åtgärd nästa år, sista stora hindret i Hökesån.
- Jönköpings kommun:
  - Lillån Bankeryd, Attarpsdammen, långdragen historia om vad som ska hända med dammen, stora problem med syrebrist och stor uppvärmningseffekt i dammen.
  - VA-plan ute på remiss.
  - Svenskt vatten har släppt bok om värdefulla vatten med bla Vättern som exempel.

- En deltagare frågar om överföring av vatten till Örebro, att det håller på att utredas. Vad medför det för Vättern, vattnet kommer ju inte tillbaka till Vättern? Svar: Vattendomen för Motala ström säger att regleringen inte får påverka den naturliga variationen i Vättern så tanken är att tappningen i Motala ska minska med motsvarande mängd, blir i så fall mindre vatten i Motala ström.

11. Informationspunkt: **Nya rapporter**

Inga nya rapporter

12. Informationspunkt: **Nyheter i våra nätverk**

- Vätternvårdsförbundet:
  - Vätterndagen 8 november i Hjo.
  - Ny ordförande i Vätternvårdsförbundet Anna Olofsson, ny vice ordförande Anders Hedborg
  - Håller på att arbeta fram en kommunikationsstrategi
  - Calluna-projekt, söker stöd från Leader Vättern, plattform för att information om Vättern för allmänheten.
  - Förvaltningsplan Mälaren/Hjälmaren på gång, utgår en del från Vätterns förvaltningsplan, Malin bidrar med kunskap.
  - [Yttranden, finns på VVF:s hemsida.](#)
  - Leader-Vättern möte 3 dec, kontakta Adam om projektidéer.

13. Informationspunkt: **Nytt från arbetsgrupperna**

- **Kraftgruppen:** Remissvar på hanteringsprogrammet
- **Övervakning/undersökning:** Möte 11 nov
- **Tillsynsgruppen:** Möte i maj, plan för årets tillsyn. Protokoll skickas ut till berörda.
- **Laxgruppen:** Inget nytt
- **Dioxingruppen:** Inget nytt
- **Regelgruppen:** Inget nytt möte
- **Harrgruppen:** Haft två möten

14. Informationspunkt: **Projekt samförvaltning fiske**

Malin gör en kort sammanfattning av den genomförda Interna utvärderingen som skickats ut i samband med dagordningen. Överlag gott betyg dock stort spann, de flesta tycker bra om samförvaltningen medan få tycker arbetet är dåligt och inte leder till någonting. Det som fått sämst rör framförallt samarbetet, bäst betyg har projektmålets relevans fått.

Åtgärder vi skulle behöva titta på är bland annat att vi:

- Behöver tydliggöra processen
- Behöver tydliggöra rollen och förväntningarna
- Behöver effektivisera mötena och arbetet
- Behöver bredda delaktigheten (detta har dock framförallt gällt HaV:s och SLU:s deltagande vilket senaste året har blivit betydligt bättre)

Hur går vi vidare med detta? Fundera till nästa möte. Mötet tycker det är ok att vi publicerar resultatet på hemsidan.

Eventuellt diskutera lite mer kring resultatet vid nästa möte.

15. Informationspunkt: **Ekosystembaserad fiskförvaltning Vättern**

Andreas redovisade vad begreppet EBFM (Ecosystem based fisheries management) står för. Grundar sig på ett antal principer som bör uppfyllas för att förvaltningen ska vara ekosystembaserad. Andreas har i uppdrag från HaV att analysera hur samförvaltning fiske jobbar med ekosystembaserad fiskförvaltning, resultatet kommer som internrapport hos HaV.

Anna Grände utvärderade samförvaltningen i Vättern enligt dessa principer i sitt examensarbete. Enligt hennes resultat uppfylls de flesta i Vättern men inte alla principer vilket är svårt i ett påverkat system. Andra exempel på samförvaltningar finns på nära håll på västkusten och mer avlägset i Australien och Galapagos.

16. Diskussionspunkt: Laxutsättningarna i Vättern

Fritidsfiskarna efterlyser svar på en del frågor kopplat till laxutsättningarna. Dåliga fångster efter lax senaste tiden har föranlett frågorna. Det finns ytterligare information om lax och laxutsättningar att läsa om [här](#).

- **Varför sätts det ut lax i Vättern?** Yrkesfisket: för oss är det inte en särskilt stor fråga. Fisketurismen: Jätteviktigt att det finns lax som lockar turister till Vättern, gör att säsongen förlängs. Fritidsfiskarna: Dåligt med lax, viktigt för sportfisket att det finns fångstbar lax i Vättern. Länsstyrelsen: Vi jobbar för målen som Vätternvårdsförbundet/Samförvaltningen har fastställt i förvaltningsplanen för fisk och fiske Vättern.
- **Kostnaderna har ökat**, eventuellt kan länsstyrelserna vara med genom fiskevårdsbidrag, dock inget beslutat om den saken. Eventuellt kan sportfiskarna göra något åt sin momshantering också. Klart är att kostnaden för ett laxsmolt kommer öka till nästa år och det behöver säkras upp med finansieringen om nuvarande nivå på 20 000 smolt ska kunna upprätthållas.
- **Varför görs de omfattande kontrollerna?** De fungerar som en extra kontroll för att ha möjlighet att senare följa upp utvecklingen i fisket och ha möjlighet att ställa kvalitetskrav på leverantörerna.
- **Laxgruppens funktion och arbete** diskuterades som resulterade i att Samförvaltningen kan bli bättre på att ge tydligare direktiv om vad laxgruppen ska jobba med och de verktyg som behövs för att kunna göra det. Detta gäller generellt för alla arbetsgrupper, att samförvaltningen vid behov specificerar vilka uppdrag arbetsgrupperna får, vilka sakfrågor ska tas upp osv.

17. Diskussionspunkt: Signalkräftan i Sverige och EU

Denna fråga tar vi vid nästa möte när vi har mer specifika frågor att utgå ifrån. Då kommer även föreskriftsändringarna och hanteringsprogrammet vara beslutade.

18. Diskussionspunkt: Riktlinjer och spelregler för samförvaltningen

Riktlinjer och spelregler som tagits fram inom ramen för förvaltningsplaner för fisk och fiske i Mälaren/Hjälmaren delades ut. I indelade grupper diskuterades dessa och tillsammans gick vi igenom slutsatserna. De flesta verkar tycka att de punkter som Mälaren har med är relevanta för Vättern; om möjligt ha en Lunch-lunch-workshop, bra kommunikationer vid mötesplatserna, snabbare och bättre protokoll. Bättre koppling till en ansvarig som har bollen vid en fråga, att det tydligt framgår vem som ansvarar. Viktigt med en god möteskultur och att visa respekt under mötena. *Till nästa möte skickar Malin och Karl-Magnus ut ett förslag på riktlinjer och spelregler för Vättern för beslut. Eventuellt att vi diskuterar det vidare då.*

19. Informationspunkt: Agenda 2020

- Vintermöte: Torsdag 5 mars i Örebro län.
- Vårmöte: Torsdag 28 maj i Västra Götaland.
- Höstmöte: Torsdag 5 november i Jönköping.

20. Övriga frågor

- Jonny tackar för ett bra möte samt SLU och HaV för deras deltagande.
- Ingvar meddelar att fiskeklubben och hamnföreningen i Huskvarna ställde upp med båtar och utrustning för en prova-på-dag för allmänheten som ville prova på fiske på Vättern. Lyckat arrangemang, lyckat med flera som var ute på sjön den dagen.

21. Nästa möte

Torsdagen 5 mars på Olshammarsgården i Örebro län.

22. Mötets avslutande

Ordföranden tackade deltagarna och avslutade mötet.

Protokoll

Datum
2019-10-23

Sida 10/11

Karl-Magnus Johansson
Vid protokollet

Annica Magnusson
Mötesordförande

Anders Rockler
Justeringsperson

Protokoll

Datum
2019-10-23

Sida 11/11

BILAGA 1

Närvarande:

Annica Magnusson, Jönköpings kommun

Anders Rockler, Fiskevattenägarna

Jonny Ståhl, Insjöfiskarna

Zeth Rylander, Insjöfiskarna

Karl-Magnus Johansson, Vätternvårdsförbundet

Malin Setzer, Vätternvårdsförbundet

Lennart Grann, Vätterns Fritidsfiske- och fiskevårdsförbund

Ingvar Thorsholen, Vätterns Fritidsfiske- och fiskevårdsförbund

Daniel Rydberg, Länsstyrelserna

Alf Hultqvist, Sportfiskarna

Ingemar Bergbom, Habo kommun

Åse Wännerstam, Wettersaga

Sofia Brockmark, Havs- och Vattenmyndigheten

Ove Johansson, SEFF

David Lymer, SLU

Andreas Bryhn, SLU